

พระธรรมเทศนา
กตัญญูกตเวทิตาถา
โดย พระเมธีวราภรณ์ (สุทัศน์ ป.ธ.๙)
วัดโมลีโลกยาราม ราชวรวิหาร
ในการ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน
พระบรมราชานุญาตให้ สถาบันการศึกษาภาครัฐ – เอกชน ร่วมเป็นเจ้าภาพ
ในการบำเพ็ญพระราชกุศลพระราชทานพระศพ
สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี
ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง
วันพุธที่ ๑๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

ขอถวายพระพรเจริญพระราชนิเวศน์พระราชมงคลพระชนมสุขทุกประการ จงมีแต่สมเด็จพระ
บรมบพิตร พระราชสมภารพระองค์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ บัดนี้ จะรับพระราชทานถวายวิสัชนาพระธรรมเทศนาในกตัญญู
กตเวทิตาถา ฉลองพระเดชพระคุณ ประดับพระปัญญาบารมี ถวายวิสัชนาไป
มิได้ต้องตามโองการอรรถาธิบายในพระธรรมเทศนา ณ บทใดบทหนึ่งก็ดี ขอเดชะพระเมตตาคุณ
พระกรุณาคุณ พระขันติคุณ ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานอภัยแก่อาตมาผู้มีสติปัญญาอ่อน
ขอถวายพระพร ฯ

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส
ภุมิ เว สปุริสานํ ยทิทํ กตญฺญูกตเวทิตาติ

ณ บัดนี้ จักรับพระราชทานถวายวิสัชนาพระธรรมเทศนา ในกตัญญูกตเวทิตาถา โดย
อนุรูปแก่พระราชกุศลราศีทักษิณานุประทานปัจฉิมภารกิจ ซึ่งสมเด็จพระบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้า
ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้
สถาบันการศึกษาภาครัฐ – เอกชน ร่วมเป็นเจ้าภาพในการบำเพ็ญพระราชกุศลพระราชทาน
พระศพสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี ผู้ทรงพระคุณอัน
ประเสริฐ

สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี ทรงเป็นพระกุลเชษฐ
แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ เป็นพระราชธิดาพระองค์เดียวในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัวและพระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวี ประสูติเมื่อวันอังคารที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ.
๒๔๖๘ ณ พระที่นั่งเทพสถานพิลาส ในหมู่พระมหามณเฑียร พระบรมมหาราชวัง ก่อนสมเด็จพระ

บรมชนกนาถจะเสด็จสวรรคตเพียงวันเดียว นับได้ว่า สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ พระองค์นั้น ทรงมีพระพุทพเพทปัญญา มีบุญญาธิการที่ได้ทรงบำเพ็ญมาแล้วในชาติปางก่อน จึงได้ทรงอุปถัมภ์ในชาติชาติราชตระกูล ทรงสมบรูณ์ด้วยพระชาติวุฒิ พระวัยวุฒิ พระคุณวุฒิ และพระศุภจริยาวัตรทุกประการ แม้กระนั้น พระองค์ก็ได้ล่วงพ้นคติธรรมดาของสังขารทั้งปวง สิ้นพระชนม์ด้วยพระอาการติดเชื้อในกระแสพระโลหิต เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ สิริพระชันษา ๘๕ พรรษา ยังความโศกศัลย์โศกาครุแก่พสกนิกรชาวไทยทั้งปวง

การสิ้นพระชนม์ของสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอพระองค์นั้น เป็นคติเตือนใจเราทั้งหลายว่า **ขราธมโหมหิ** **ขริ** **อนตีโต** เรามีความแก่เป็นธรรมดาไม่ล่วงพ้นความแก่ไปได้ **พยาธิธมโหมหิ** **พยาธิ** **อนตีโต** เรามีความเจ็บป่วยเป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความเจ็บป่วยไปได้ **มรณธมโหมหิ** **มรณ** **อนตีโต** เรามีความตายเป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้ การเกิด แก่ เจ็บ ตาย ถือเป็นสภาพที่มีอยู่ประจำโลก เกิดขึ้นแก่สัตว์โลกทั้งหลาย บัณฑิตทั้งหลายเมื่อรู้ว่า สังขารทั้งหลายไม่เที่ยง มีอุปาทะ ความเกิดขึ้นในเบื้องต้น มีฐิติ ความตั้งอยู่และแปรปรวนในท่ามกลางเพราะความแก่ชราบ้าง เกิดโรคาพาธเบียดเบียนบ้าง และมีภังคะ คือความแตกสลายในที่สุด จึงหมั่นทำความดี บำเพ็ญประโยชน์ที่ชอบธรรมแก่ตนและผู้อื่น หมั่นสร้างบุญกุศล คือ ให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา ก่อนที่สังขารร่างกายจะดับสลายไป นับเป็นการสร้างเสถียรคือบุญต่อไปภายภาคหน้า

สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอพระองค์นั้น ได้ทรงปฏิบัติพระกรณียกิจน้อยใหญ่อันเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติบ้านเมืองยิ่งใหญไพศาล ทรงมีน้ำพระทัยเบิกบานในการเสียสละอย่างสูงส่งต่อพสกนิกรชาวไทย ทรงอุปถัมภ์งานหลายด้านอย่างต่อเนื่อง ได้ทรงรับสถาบันและองค์กรต่าง ๆ ไว้ในพระอุปถัมภ์เป็นจำนวนกว่า ๓๐ แห่ง ทั้งส่วนที่สืบสานจากสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า พระบรมชนกนาถ ส่วนของสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ และส่วนงานของพระองค์เอง เช่น **ด้านการศึกษา** ทรงสนับสนุนการศึกษาทุกระดับ ทั้งมหาวิทยาลัย เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นต้น ทั้งระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น วัชรวิฑูรวิทยาลัย โรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ เป็นต้น **การสาธารณสุข** เช่น วัชรพยาบาล โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร เป็นต้น **กิจการลูกเสือ-เนตรนารี** และ**กิจการอาสาสมัครรักษาดินแดน** ตลอดจนการสังคมสงเคราะห์อื่น ๆ สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ พระองค์นั้นทรงเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระเกียรติคุณของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยพระราชทานกำเนิดมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในพระบรมราชูปถัมภ์ ทั้งยังทรงเป็นผู้นำในการอนุรักษ์มรดกสถาปัตยกรรมในรัชกาลที่ ๖ เช่น พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม พระราชินิเวศน์มฤคทายวัน จังหวัดเพชรบุรี เป็นต้น และทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ในโอกาสต่าง ๆ นอกจากนั้น ในด้านศาสนา พระองค์ทรงมีพระศรัทธาเลื่อมใสในพระบวรพุทธศาสนา ทรงศึกษาธรรมะ ทรงบำเพ็ญพระกุศลบริจาคทานถวายวัดต่าง ๆ มิได้ขาด

เมื่อสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอพระองค์นั้นสิ้นพระชนม์แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้พระบรมวงศานุวงศ์ หน่วยงาน องค์กรต่างๆ ร่วมเป็นเจ้าภาพในการบำเพ็ญพระราชกุศลพระราชทานพระศพ ดังเช่นวันนี้ สถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชน ร่วมเป็นเจ้าภาพในการบำเพ็ญพระราชกุศลพระราชทานพระศพ ได้แสดงออกถึงคุณธรรมอันสำคัญ คือ **กตัญญู บูชา และ อาลัย** ความกตัญญูทเวที นั้น สมเด็จพระบรมศาสตราจารย์ทรงถือว่าเป็นรากฐานของคนดี ดังพระบาลีที่ยกขึ้นเป็นอุทเทศ บทเบื้องต้นว่า **ภุมิ เว สปุริสานํ ยทิทํ กตญญุกตเวทิตา** แปลว่า “ความกตัญญู ๑ กตเวที ๑ เป็นภูมิชั้นของคนดีทั้งหลาย”

กตัญญู แปลว่า การระลึกถึงพระคุณของผู้มีพระคุณที่เคยทำอุปการะแก่ตน โบราณสอนว่าให้ระลึกถึงถิ่นที่เคยอยู่ อู่ที่เคยนอน หมอนที่เคยหนุน พระคุณที่เคยได้พึ่ง เป็นสิ่งอันบุคคลพึงตระหนักในใจไว้เนื่อง ๆ

กตเวที หมายถึง การตอบแทนคุณความดีที่ท่านทำแล้วแก่เรา และประกาศบุญคุณความดีนั้นให้ปรากฏด้วยการทำอุปการะตอบแทน เช่น เลี้ยงดูตอบแทน เชื้อพึ่งคำสอน ดูแลรักษา ไม่ทำลาย เป็นต้น

ผู้ที่มีธรรม คือ กตัญญูกตเวทีจัดเป็นบุคคลที่หาได้ยากในโลก เพราะธรรมชาติคนเรานั้น ถูกอวิชชาความไม่รู้และตัณหา ความอยาก ครอบงำ จึงมุ่งแสวงหาแต่ประโยชน์ตนฝ่ายเดียว เมื่อตนได้รับความสุขแล้ว ไม่คิดแลเหลียวผู้อื่น ความเห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ มักรู้จักแต่คุณ ไม่รู้จักตอบแทน จึงเป็นการยากเช่นกันที่จะทำตนให้เป็นผู้กตัญญูกตเวทีต่อบุพพการีได้

ถิ่นที่เคยอยู่ อู่ที่เคยนอน หมอนที่เคยหนุน นั้น คือ ความกตัญญูต่อครอบครัววงศ์ตระกูล ต่อถิ่นกำเนิด บ้านเกิดเมืองนอน รวมทั้งประเทศชาติ ไม่ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายให้บ้านเมือง ทำทุจริตคดโกง เห็นแก่ตัว เห็นคนในประเทศชาติของเราเดือดร้อนก็ร่วมด้วยช่วยเหลือ มีน้ำใจไม่ตรีต่อกัน ดังบทพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าที่ว่า **“อันความกรุณาปราณี จะมีใครบังคับก็หาไม่ หลังมาเองเหมือนฝนอันชื่นใจ จากฟากฟ้าสุราลัยสู่แดนดิน”**

สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอพระองค์นั้น ทรงบำเพ็ญหิตานุหิตประโยชน์แก่ประเทศชาติเมืองและพระบวรพุทธศาสนา นานัปการดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้ เพื่อสนองคุณของบ้านเมืองที่ทรงอยู่อาศัย สมองพระเดชพระคุณพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดังพระดำรัสที่พระราชทานในงานฉลองพระชนมายุ ๖๑ พรรษา ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๙ ณ วชิราวุธวิทยาลัยว่า “ฉันขอกล่าวต่อท่านทั้งปวงว่า จะพยายามบำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์แก่บ้านเมืองด้วยความจงรักภักดีต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเป็นพระประมุขของชาติ ทั้งจะได้รักษาเกียรติศักดิ์แห่งความเป็นราชนารีในมหาจักรีบรมราชวงศ์ไว้ชั่วชีวิต”

ส่วน**พระคุณที่เคยได้พึ่ง**ในโลกนี้จำแนกได้ ๔ กลุ่ม เรียกว่า บุพพการี ผู้ทำอุปการะก่อนได้แก่ **บิดามารดา** ทำอุปการะก่อนแก่บุตรธิดา **๑ ครูบาอาจารย์** ทำอุปการะก่อนแก่ลูกศิษย์ **๑ พระมหากษัตริย์** ทำอุปการะก่อนดูแลพสกนิกรผู้อยู่ใต้พระบรมโพธิสมภาร **๑ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า** ทำอุปการะก่อนแก่สัตว์โลกทั้งปวงโดยการให้ตั้งอยู่ในอริยผล **๑ กตัญญู** หมายถึง **นิกฺขั นิกฺขั**

ใน ๔ ประการ คือ นึกถึงความรักความเมตตาที่ท่านมี นึกถึงความดีที่ท่านได้กระทำ นึกถึงคุณธรรมที่ท่านได้บำเพ็ญ และนึกถึงความร่มเย็นที่ท่านให้เรา

สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอพระองค์นั้น ทรงตั้งมั่นในกตัญญูทศเวทีก่อนต่อพระบุพการี นอกจากทรงสืบสานพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชบิดาตั้งที่กล่าวข้างต้นแล้ว ในส่วนพระจริยาวัตรด้านกตัญญูทศเวทีก่ออย่างหนึ่งที่ทรงปฏิบัติมาตั้งแต่ครั้งยังทรงพระเยาว์ คือ พระองค์ทรงตั้งพระกระยาหารสังเวทย์แต่พระบรมอัฐิของพระชนกนาถ ทั้งเวลาเช้าและกลางวัน เมื่อค่ำแล้วก็ทรงสวดมนต์ถวายพระราชกุศลและถวายราชสักการะด้วยดอกไม้ธูปเทียน ทั้งนี้ เพราะได้รับการปลูกฝังจากพระชนนีให้มีความกตัญญูต่อพระชนก วันนั้นก็เช่นกัน สถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชนได้ร่วมเป็นเจ้าภาพในการบำเพ็ญพระราชกุศลพระราชทานพระศพอุทิศถวายสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอพระองค์นั้น ก็เพราะสำนึกในพระกรุณาธิคุณที่ทรงบำเพ็ญต่อชาติบ้านเมืองและพสกนิกรทั้งหลาย ก็นับว่า ได้แสดงออกถึงความกตัญญูเวทีกี่ให้ปรากฏต่อสาธารณชน นับเป็นบุคคลที่น่ายกย่องสรรเสริญโดยแท้ ดังพุทธภาษิตในติโรกฐาสุตตฺรขุททกปาฐะว่า

อทาสี เม อทาสี เม ญาติมิตตา สขา จ เม
เปตานิ ทกฺขิณิ ทชฺชา ปุพฺเพ กตมฺนุสฺสรํ

บุคคลมาระลึกถึงอุปการคุณอันท่านได้ทำแล้วแก่เราในกาลก่อนว่า ผู้นี้ให้สิ่งนี้แก่เรา ๑ ผู้นี้ได้ทำสิ่งนี้แก่เรา ๑ ผู้นี้เป็นญาติของเรา ๑ ผู้นี้เป็นมิตร ๑ เป็นเพื่อนของเรา ๑ ก็ควรให้ทักษิณา ทำบุญอุทิศให้ท่านผู้ทีละโลกนี้ไปแล้ว

อันวิสัยของบุพการีชน ย่อมมีจิตหวังตั้งไว้ในท่านผู้เป็นสายโลหิตว่า มีลูกเหมือนปลูกต้นไม้ เมื่อใหญ่โตจะได้พึ่งพา ยามแก่เฒ่าหมายเจ้าเฝ้ารับใช้ ยามป่วยไข้หมายเจ้าเฝ้ารักษา ครั้นถึงคราวล่วงลับดับชีวา หวังลูกยาช่วยปิดตาคราลีใจ คุณธรรมข้อกตัญญูทศเวทีกี่เป็นเหตุให้ยกย่องเชิดชู ไม่ลบหลู่ผู้มีพระคุณ ในทางพระพุทธศาสนารับรองคุณธรรมข้อนี้ว่าเป็นสัญลักษณ์เครื่องหมายของความเป็นคนดี เช่น จะรู้ว่า กุลบุตรกุลธิดาเป็นคนดี ก็เพราะกตัญญูทศเวทีกี่ต่อบิดามารดา จะรู้ว่าศิษย์ดีก็เพราะกตัญญูทศเวทีกี่ต่อครูอุปัชฌาย์อาจารย์ จะรู้ว่าพลเมืองดี ก็เพราะกตัญญูทศเวทีกี่ต่อองค์พระมหากษัตริย์ จะรู้ว่าพุทธศาสนิกชนดี ก็เพราะปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธองค์

กตัญญูทศเวทีกี่แสนดีเลิศ เป็นเครื่องเชิดชูสง่าเพิ่มราศี
เป็นรากแก้วขวัญตนของคนดี เป็นศักดิ์ศรีชี้ให้เห็นว่าเป็นคน

กุลบุตรกุลธิดาผู้ใดปฏิบัติได้เช่นนั้น ท่านกล่าวว่า เป็นลูกแก้ว ลูกขวัญ ลูกกตัญญู อันลูกแก้วลูกขวัญลูกกตัญญู ย่อมปฏิบัติเชิดชูต่อบุพการี ในฐานะ ๔ ประการ คือ เป็นไม้เท้ายามพ่อแม่แก่ชรา เป็นดวงตายามพ่อแม่แลไม่เห็น เป็นพยาบาลคอยหมอบเฝ้าทุกเช้าเย็น แล้วก็ เป็นแก้วเนรมิตสมจิตปอง

เป็นไม้เท้ายามพ่อแม่แก่ชรา หมายถึง ไม้เท้าใช้ปกป้องอันตรายจากภัยพาล เป็นเครื่องชี้แนวทาง ในฐานะลูกหลานต้องช่วยปกป้องครอบครัววงศ์ตระกูล ช่วยเหลือกิจการงานในบ้าน

เป็นมือเป็นเท้าให้พ่อแม่ ป้องกันความเสื่อมเสียแห่งวงศ์ตระกูล สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอพระองค์
นั้นทรงเป็นขัตติยนาารีที่ทรงภารธุระสืบสานต่อจากพระบรมชนกนาถอย่างไม่ย่อท้อ ทรงสืบราช
สกุลแห่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวด้วยความดี ความงามเป็นที่ปรากฏ

เป็นดวงตายามพ่อแม่แลไม่เห็น ได้แก่ช่วยเป็นหูเป็นตาแทนพ่อแม่ ช่วยดูแลญาติพี่น้อง
ไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน

เป็นพยาบาลคอยหมอบเฝ้าทุกเช้าเย็น ได้แก่ ลูกหลานต้องเอาใจใส่ดูแลรักษาพยาบาล
พ่อแม่ ให้กำลังใจยามเจ็บป่วย ไม่ทอดทิ้ง

เป็นแก้วเนรมิตสมจิตปอง หมายถึง ลูกหลานเนรมิตข้าวน้ำให้ได้ดื่มกิน เนรมิตเสื้อผ้าให้
สวมใส่ เนรมิตที่อยู่อาศัยให้พักผ่อนในบั้นปลายชีวิต สดท้ายเมื่อสิ้นชีวิตก็เนรมิตบุญกุศลอุทิศ
ไปให้

ผู้ปฏิบัติได้ดังนี้ นับว่า ปฏิบัติตามพระพุทโธวาท ที่สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธ
เจ้าตรัสไว้ในสังคาลสูตรว่า “คุณครุฑหีบบุตร มารดาบิดาผู้เป็นทิศเบื้องหน้า อันบุตรธิดาพึงบำรุง
ด้วยสถาน ๕ คือ ด้วยตั้งใจไว้ว่าท่านเลี้ยงเรามาแล้วเราจักเลี้ยงท่านตอบ ๑ จักรับทำกิจการงาน
ของท่าน ๑ จักดำรงวงศ์สกุลให้มั่นคง ๑ จักปฏิบัติตนให้เป็นผู้สมควรรับทรัพย์มรดก ๑
เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว จักตามเพิ่มให้ซึ่งทักษิณา ทำบุญอุทิศให้ ๑ นอกจากความกตัญญูกตเวทิตที่
พสกนิกรชาวไทยทุกหมู่เหล่าได้บำเพ็ญให้เป็นไปจนบัดนี้ ยังได้แสดงออกถึงการบูชายกย่องถวาย
พระเกียรติแด่สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระองค์นั้น ในทางพระพุทธศาสนาเรียกบุคคลที่ควรยกย่องให้เกียรติ
ว่าปูชนียะ บิดามารดาถือเป็นปูชนียบุคคลของลูกหลาน ผู้ที่กตัญญูกตเวทิตต่อผู้มีพระคุณและบูชา
เคารพนบนอบผู้มีพระคุณถือว่าเป็นมงคลสูงสุด กล่าวคือ เป็นเหตุให้ผู้ปฏิบัติมีความ
เจริญก้าวหน้ารุ่งเรืองในชีวิตตลอดไป

สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอพระองค์นั้น เป็นผู้ที่มีบุญญาธิการทรงกำเนิดมาในราชสกุล ทรงมี
พระจริยาวัตรงดงาม อ่อนน้อม อ่อนหวาน มีพระหฤทัยที่เข้มแข็งสมกับที่เกิดมาเป็นขัตติยนาารี
มีพระเกียรติคุณความดีปรากฏ มีพระอิสริยยศลือชา แม้เทวดาก็ชม ถึงพรหมก็สรรเสริญ ผู้มี
โอกาสได้ชื่นชมพระบารมีเฝ้าเห็นถือได้ว่าเป็นบุญตา ได้ฟังพระวาทสนทนาปราศรัยเป็นบุญหู
ได้รับใช้ใกล้ชิดสนองงานก็ถือว่าเป็นบุญใจ นอกจากมีพระคุณสมบัติที่เป็นอัครสมบัติส่วนพระองค์
แล้ว ยังมีพระพรหิตปฏิบัติที่ทรงเกื้อกูลแก่คนอื่น กล่าวคือได้ทรงมีพระวิริยะอุตสาหะปฏิบัติพระ
กรณียกิจอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ แก่พระพุทธศาสนาเป็นอเนกปริยาย แม้พระองค์
สิ้นพระชนม์แล้วตามคติธรรมดาแห่งสังขาร เพราะชีวิตของคนเรานั้นมีความตายเป็นที่สุด แต่
คุณงามความดีที่พระองค์สร้างไว้เป็นอนุสรณ์ชีวิตให้อนุชนรุ่นหลังได้รำลึกถึงยังปรากฏเด่นในจิตใจ
ของพระบรมวงศานุวงศ์ และพสกนิกรทั้งปวง ทรงเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้าผู้อยู่ในความทรงจำของ
พสกนิกรตลอดไป สมตามนัยพระบาลีที่ว่า **รูปี ชีรตี มัจจانی นามโคตตี น ชีรตี** แปลว่า
ชีวิตมลายสิ้นทั้งอินทรีย์ สถิตทั่วแต่ชั่วดีประดับไว้ในโลกา

อิมินา กตทกขิณานุปทานวเสน ด้วยอำนาจพระราชกุศลทักษิณานุปทานกิจ อันสมเด็จพระ
บรมบพิตร พระราชสมภารเจ้า ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ

พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สถาบันการศึกษาภาครัฐ-เอกชน ร่วมเป็นเจ้าภาพในการบำเพ็ญพระราชกุศลพระราชทานพระศพสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี ในครั้งนี้ จงสำเร็จเป็นอภิลักขณ์สืบชาติ ส่งเสริมเพิ่มเติมบุญกุศลแด่สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอพระองค์นั้น ให้เกียรติอนุภาพมากยิ่งขึ้นสุดติวิสัยสัมปรายภาพ สมดังพระราชปณิธานปรารถนาทุกประการ รับพระราชทานถวายวิสาขนาพระธรรมเทศนาในกตัญญูตเวทิตากถา มีอรรถนิยามตั้งรับพระราชทานวิสาขนามา เอวัง ก็มีด้วยประการฉะนี้ ฯ

ขอถวายพระพร

ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สำนักพระราชวัง
โทร. ๐ ๒๖๒๓ ๕๕๐๐ ต่อ ๓๑๐๓-๔
www.brh.thaigov.net/